

दक्षिणोत्तराणामित्यस्मिन्नेव पक्षे (१५) मध्यमस्य पूर्वमवगूहनात् कृत्वा पश्चादन्ये-
षामवगूहनात्तमेकैकस्य कर्तव्यमित्युक्तत्वात् . तेनाद्यपक्षे सर्वेषामञ्जनादि चषा-
लेक्षणात् कृत्वा मध्यमस्य परिव्ययणादि कर्तव्यम् . एवं सति सदृशं सर्वेषां
कृतं भवति ।

यथाखातमुद्भूयति ॥ १८ ॥ येन क्रमेण खननं कृतम् तेनैव यूपानामुद्भू-
यणम् । अधुना यूपानां प्रमाणमाह .

वर्षिष्ठो दक्षिणः ॥ १९ ॥ दक्षिणो यूपो वर्षिष्ठः स्यात् . यूपानां मध्ये
अतिशयेन वृद्धो दीर्घतमो दक्षिणो यूपः स्यात् ।

अनुपूर्वा^{१)} इतरे ॥ २० ॥ अनुगताः पूर्वमनुपूर्वाः . अनुगमनं च हीन-
तया भवति . उत्कृष्टो ह्यग्रतो गच्छति निकृष्टा ह्यनुगच्छति . अत्र च प्रमाणेन
निकृष्टत्वम् . अतश्च दक्षिणस्य वर्षिष्ठत्वमुक्तम् तत उत्तरस्य तदपेक्षया हीनप्रमा-
णत्वम् तदपेक्षया तत उत्तरस्य तदपेक्षया ततोऽप्युत्तरस्येत्येवमेकादशो यूपः सर्वतो
निकृष्टः यथा भवति तथा कर्तव्यः । प्रसङ्गादाह .

तीव्रसुत्यग्निष्ठः प्राची च ॥ २१ ॥ वक्ष्यति (२२. १. १५) सोमातिपूतस्य
तीव्रसुदुक्थ इति . तत्र यूपैकादशिन्यां विशेषोऽयम् तीव्रसुति यज्ञे अग्निष्ठो
यूपो वर्षिष्ठो भवति अर्थादितरे यूपा अनुपूर्वा भवतीति प्रतीयते . तत्र च यूप-
पङ्क्तिः प्राची भवति^{२)} ।

यथायूपं वेदिवर्धनम् ॥ २२ ॥ रथाक्षमात्राणि यूपान्तरालानि भवतीत्य-
स्मिन्पक्षे (६) यथायूपं यथा यूपान्तरालवृद्धिरेवं वेदेरपि वर्धनं कर्तव्यम् . अन्य-
थान्तर्वेदि मिनोतीत्यन्तर्वेद्यभावेन वैगुण्यं स्यात् ।

वर्षिष्ठादक्षिणं वितष्टं द्वादशं निदधात्येष तऽइति (६. ६) ॥ २३ ॥ द्वांशं
यूपं विष्टं वर्षिणं निदधाति भूमौ स्थापयति एष ते पृथिव्यां लोक आरण्यस्ते
पशुरित्येतावत्प्रमाणेनानेन मन्त्रेण . वितष्टमनष्टाश्रीकृतमिति पितृभूतिः . विवि-
धमा मूलात्तष्टः नेतरयूपवदुपरवर्जम् न चायं निखातव्यः ततश्च निःशेष एव
तक्षणीय इत्यभिप्रायः . अन्ये वाहुः विविधमव्यवस्थितं तष्टो नाष्टाश्रिरिति

१) Thus AB. °पूर्व्या M. १. २) तत्र च° भवति deest B.